

Over de impact van de Vlaamse universiteiten en hun rol als motor voor welvaart en welzijn

Luc Sels, voorzitter

Koen Verlaeckt, secretaris-generaal

Inhoud

- De kracht van de vijf
- Indrukwekkend palmares
- Systeem onder toenemende druk
- Onze beleidsboodschappen

De kracht van de vijf

Unieke troeven

- Kwalitatief hoogstaand onderwijs ingebed in een intense onderzoeksomgeving
- Continue generatie van nieuwe kennis en inzichten als onmisbare bron voor maatschappelijke en economische innovatie
- Aanbod van topreferentiezorg via de academische ziekenhuizen
- Capaciteitsopbouw in het zuiden via universitaire ontwikkelingssamenwerking (VLIR-UOS)
- Maatschappelijke draagvlakversterking voor wetenschap, innovatie en ondernemerschap via wetenschapscommunicatie en burgerwetenschap

Studenten

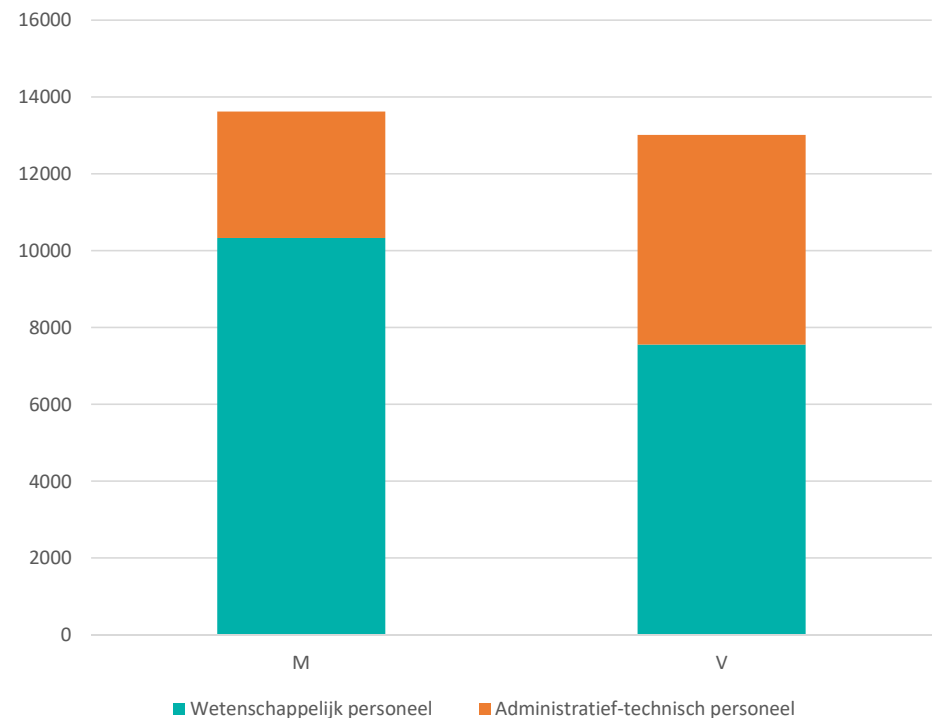
Academiejaar 2018/19

- 146.428 ingeschreven studenten met een diplomacontract, waarvan 24.630 internationale studenten
- 20.607 generatiestudenten

Personeel

17.895,95 VTE
wetenschappelijk personeel
(01/02/2019)

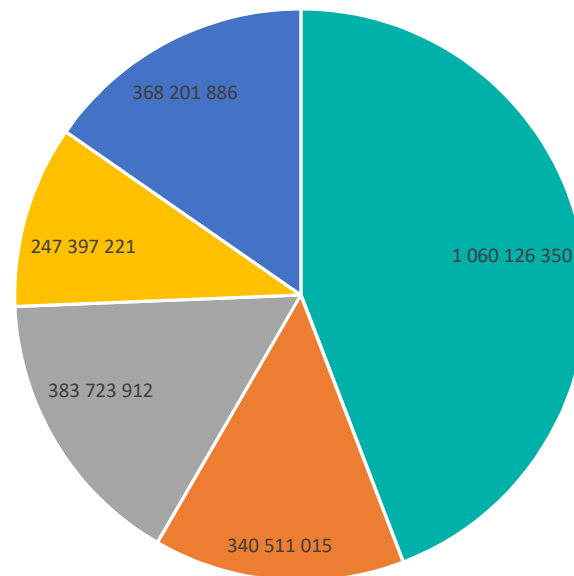
8.751,43 VTE administratief
en technisch personeel
(01/02/2019)

Bedrijfsinkomsten

2.399.960.384 EUR (2018)

- 1ste geldstroom (basisfinanciering)
- 2de geldstroom (binnenlandse overheidsbijdrage fundamenteel onderzoek)
- 3de geldstroom (binnen- en buitenlandse overheidsbijdrage toegepast onderzoek)
- 4de geldstroom (contractonderzoek privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening)
- Overige inkomsten

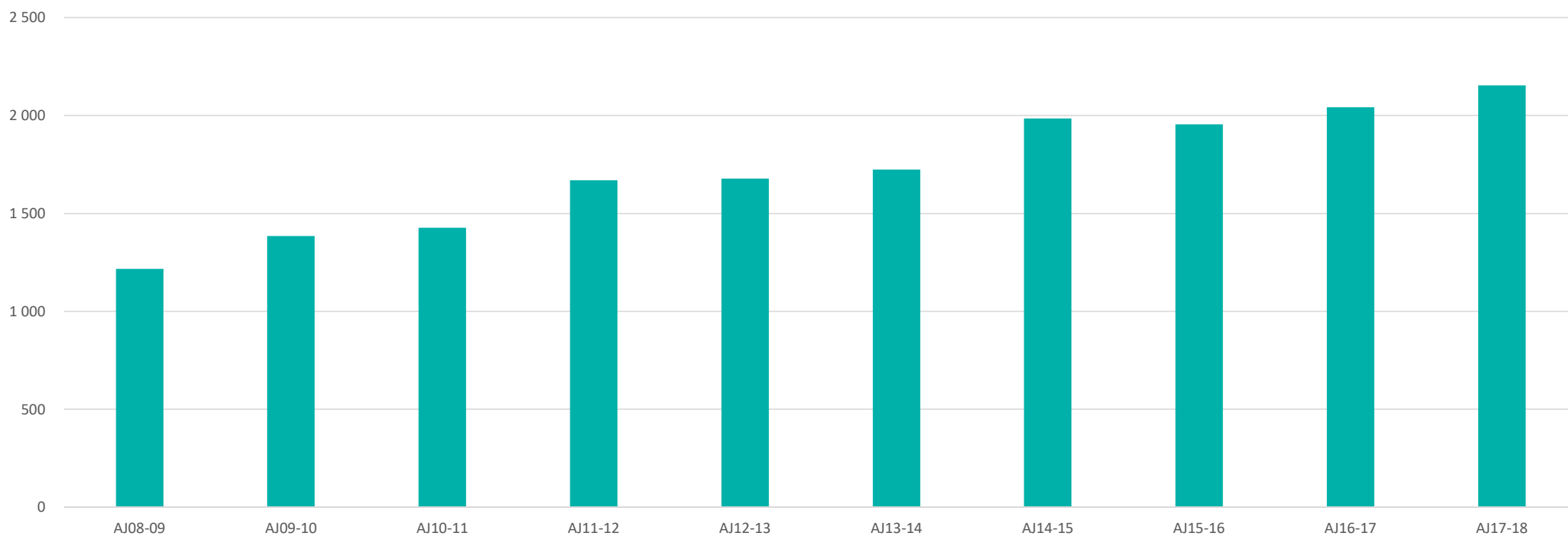

Indrukwekkend palmares

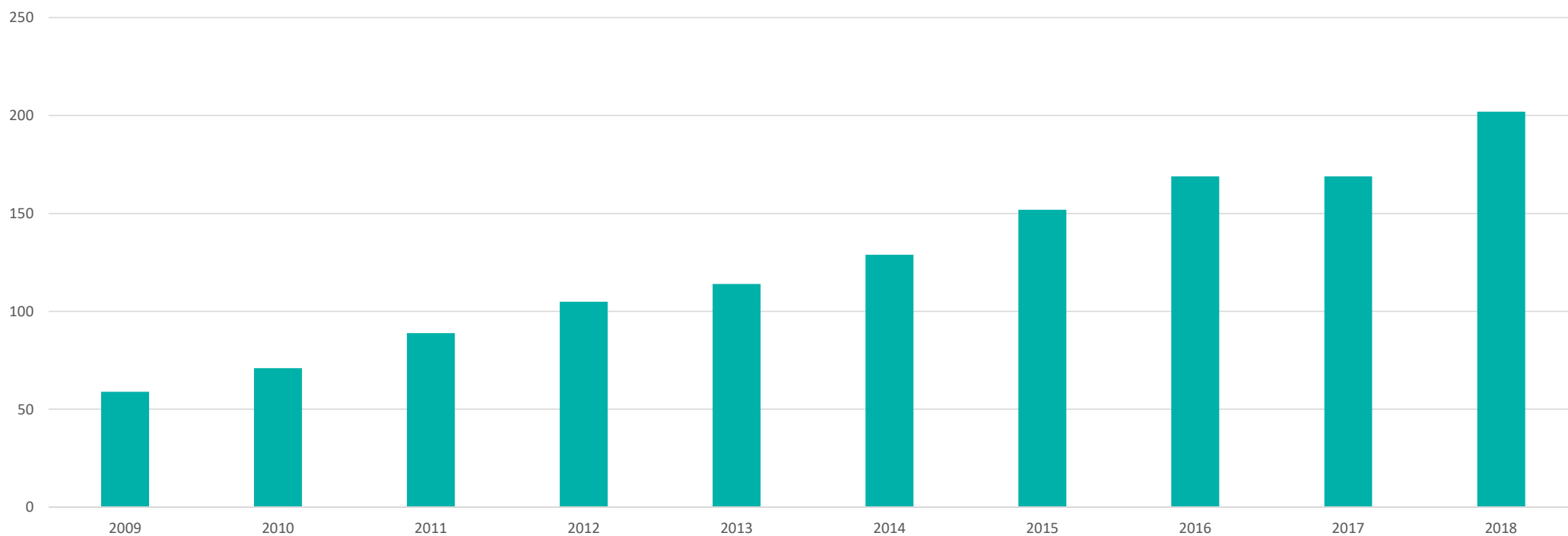
Publicaties (WoS + VABB) / ZAP

Toegekende doctoraatsdiploma's

Toegekende octrooien

Innovatie in de praktijk: wist u dat ... ?

- 's werelds meest gebruikte anti-HIV geneesmiddel
- Sportkompas-oriëntatietool voor kinderen
- AES-encryptiestandaard voor de beveiliging van gevoelige data
- Lichttechnologie om de voedselkwaliteit te screenen
- Uiterst lichte Cosmolite-reiskoffers van Samsonite
- Bestrijding van ziektes op basis van kameelantilichamen
- Slimmere verkeerslichten voor betere mobiliteit (Observer)
- QPinch-technologie om industriële restwarmte terug te winnen
- Lasermeting van roetdeeltjes in het menselijk lichaam
- Sensor voor de regeling van kleppen in petro-pijpleidingen

Financiering door ondernemingen

Qua financiering van het hoger onderwijs (HERD) door bedrijven scoort Vlaanderen internationaal zeer hoog en ruim boven het EU28-gemiddelde.

Dit verklaart ook de hoge rangschikking in de Reuters ranking van meest innovatieve universiteiten.

Bron: Indicatorenboek

Tabel 11. Internationale vergelijking van de financiering van HERD en GOVERD door ondernemingen

	HERD	GOVERD
Vlaams Gewest (2017)	15,00%	7,35%
België (2017)	12,89%	6,15%
Nederland* (2016)	7,80%	16,12%
Frankrijk (2015)	2,79%	7,59%
Duitsland* (2016)	13,83%	11,25%
VS* (2017)	5,30%	0,36%
Japan (2017)	2,94%	2,76%
EU28* (2016)	6,54%	8,09%
Denemarken (2016)	2,60%	2,08%
Finland (2016)	3,65%	9,12%
Zweden (2015)	4,02%	3,95%
Noorwegen (2016)	3,10%	7,95%

* VS en Duitsland: voorlopig cijfer; EU28: schatting; Duitsland (HERD): breuk in tijdreeks; Nederland (GOVERD), VS, Duitsland (GOVERD): andere definitie

Bron: OECD database MSTI.

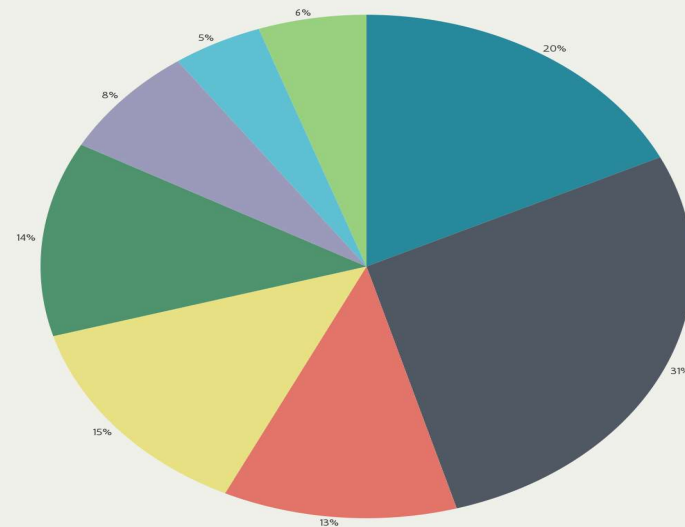
Samenwerkingsverbanden van innovatieve ondernemingen

Vlaanderen scoort in EU-verband zeer goed wat betrokkenheid van universiteiten bij innovatiesamenwerkingen van bedrijven betreft.

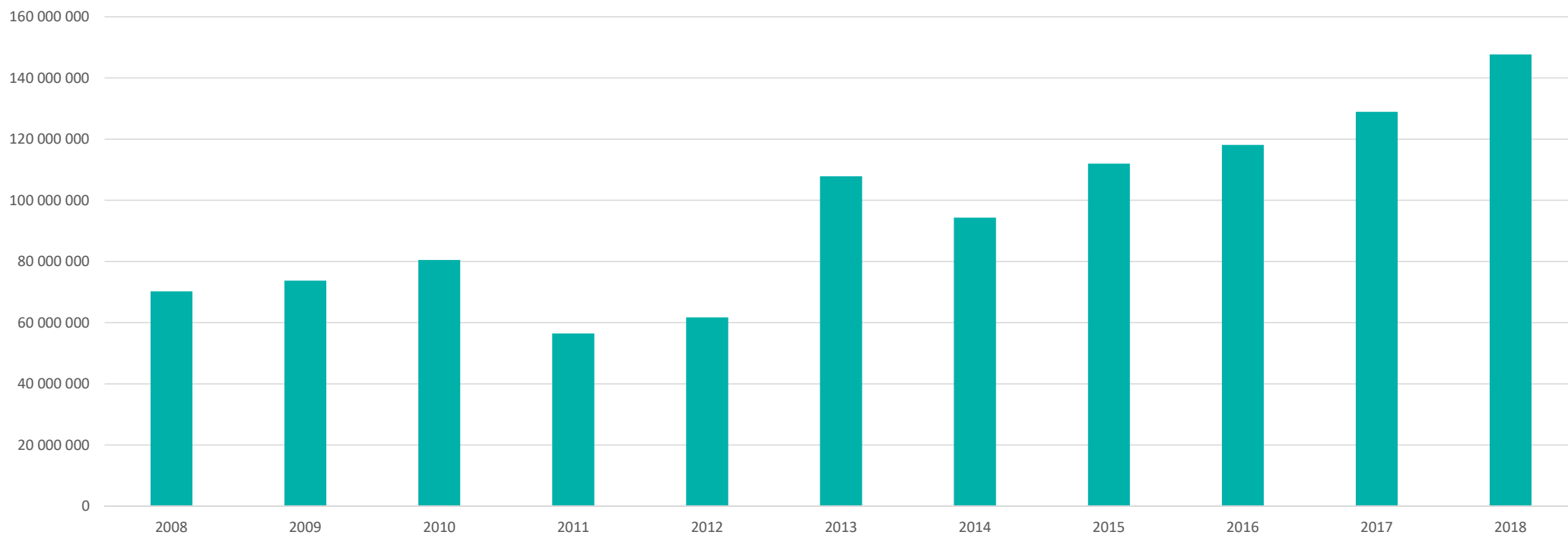
Bron: Community Innovation Survey; Vlaams Indicatorenboek 2019

Figuur 10. Type partners in samenwerkingsverbanden van innovatieve ondernemingen

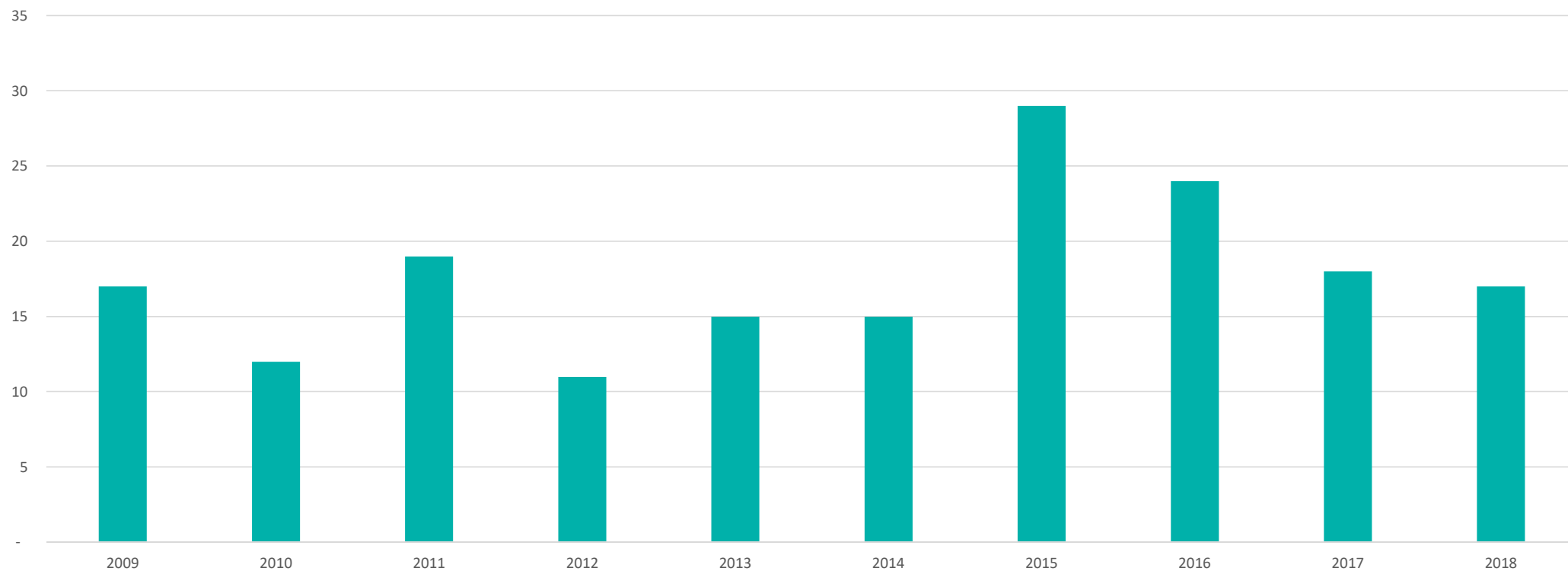
- Andere ondernemingen in de groep
- Leveranciers van uitrusting, materiaal, componenten, of software
- Klanten of afnemers
- Consultants/Commerciële laboratoria/O&O-ondernemingen
- Universiteiten of andere instellingen van hoger onderwijs
- Overheids- of publieke onderzoeksinstellingen
- Concurrenten of andere ondernemingen uit dezelfde industriële sector
- Private onderzoeksinstellingen

Inkomsten uit contractonderzoek met de privésector

Nieuw gecreëerde spin-offs

EU-inkomsten

Impactvol partnerschap met het Zuiden

- Universitaire ontwikkelings samenwerking via VLIR-UOS
- Voor 23,9 mio EUR lopende interventies in 2018
- 20 partnerlanden, 32 beurslanden
- 203 projecten, +900 beurzen (2018)

Economische impact (2016)

- Impactstudie door BiGGAR Economics (2017)
- Toegevoegde waarde voor de Vlaamse economie: 9,8 miljard EUR + 91.800 jobs
- Toegevoegde waarde voor de Europese economie: 12 miljard EUR + 121.800 jobs

The Economic Contribution
of the Flemish Universities

V L I R Vlaamse
Interuniversitaire Raad

A report prepared by

BiGGAR Economics

December 2017

Stelsiem onder toenemende druk

Werkingsuitkeringen

- Houden geen gelijke tred met groei in aantal studenten
- Eroderen door bijkomende besparingen:
 - Onderindexering: 293,3 mio EUR minder inkomsten in de periode 2008-2018
 - Besparingen in 2011, 2015 en 2016 + vertraagde toekenning van decretaal vastgelegde groeipaden: 64 miljoen euro minder inkomsten
- Worden zwaarder belast door:
 - toegenomen aantal personeelsleden op competitief verworven financiering (i.e. buiten de werkingsuitkeringen): +29% (2010-2019)
 - wettelijk te beperkte overheadpercentages (bijdrage tot centrale exploitatiekosten)
 - hogere mate van zelffinanciering voor investeringen in infrastructuur

Investeringstoelagen

- Huidig financieringsniveau (33 mio EUR in 2019) dekt amper 22% van de investeringsnoden.
- Specifieke uitdagingen:
 - Deels verouderd, deels historisch patrimonium (jarenlange onderinvesteringen in de Jaren '80 en '90)
 - Strengere wettelijke vereisten: welzijn, veiligheid, milieu, ...
 - Hogere functionele en kwalitatieve eisen voor werk- en studeerplekken

Beleidsvooruitzichten 2020-2024

- We worden gevat door hervormingen in de fiscaliteit, maatregelen inzake efficiëntie en kerntaken, en het “milderen” van groeipaden
- Ingeschatte cumulatieve besparing: minstens 245 mio EUR
- Aangekondigde maatregelen:
 - Hervorming van de duolegaten
 - Niet-indexering van de werkingmiddelen
 - Nominale bevriezing van de investeringstoelagen
 - Generieke besparing van 6% op allerhande subsidies
 - Overslaan van twee kliks
 - Uitstel groeipad integratie academische hogeschoolopleidingen

Beleidsvooruitzichten 2020-2024

We vestigen onze hoop op de aangekondigde beleidsimpulsen:

- Groeipad voor innovatie: +250 mio EUR in 2024
- Groeipad voor investeringen in O&O-infrastructuur: +75 mio EUR in 2024

Onze beleidsboodschappen

Boodschap 1

Interuniversitaire samenwerking gaat in stijgende lijn

Interuniversitaire samenwerking in stijgende lijn

- VLIR als overleg- en beslissingsplatform voor gedeelde belangen
- Toenemende harmonisering, voortbouwend op basis van goede instellingspraktijken: bijv. dual use en misuse, mensenrechtentoets, online tool wetenschappelijke integriteit
- Gemeenschappelijk verkiezingsmemorandum (2018)
- Gemeenschappelijke aanpak van complexe wettelijke verplichtingen: bijv. GDPR; Nagoya-protocol
- Snelle consensus over aanpassing BOF- en IOF-regelgeving
- Universiteit van Vlaanderen
- iBOF-oproep voor interuniversitaire projecten fundamenteel onderzoek: 30 mio EUR

Boodschap 2

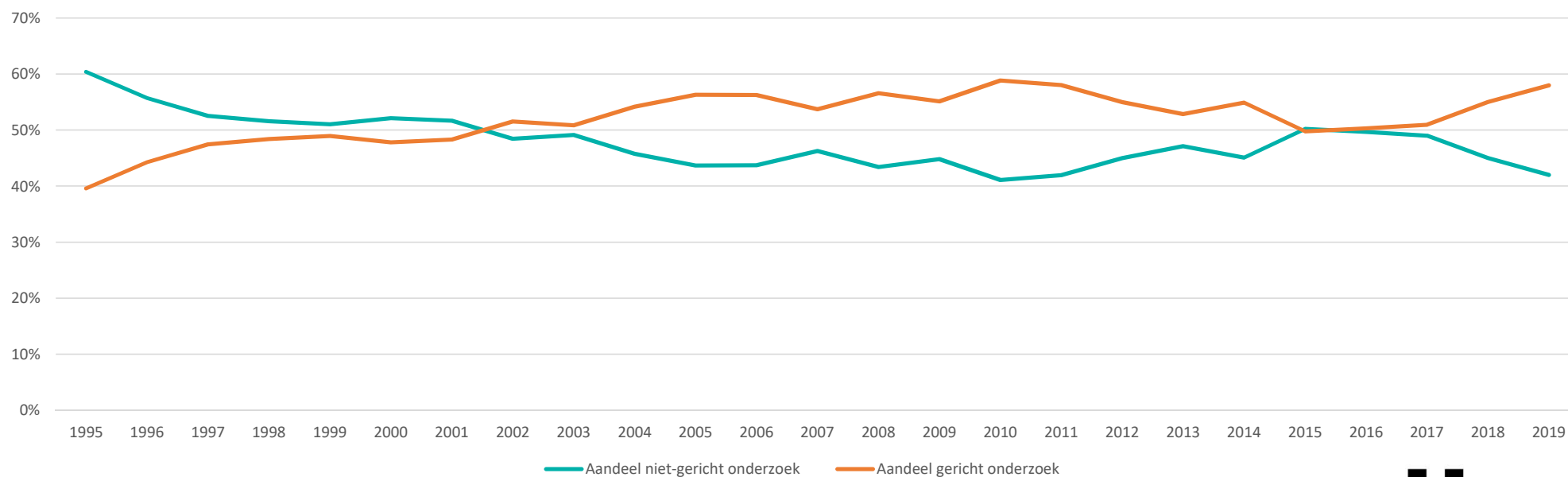
Maak budgettair de juiste keuzes bij de vormgeving van de aangekondigde
groeipaden

Budget - 1

- Reserveer een voldoende groot aandeel van het groeipad voor O&O-infrastructuur voor de investeringsnoden van de universiteiten
- Continueer minstens het universitaire aandeel in het structurele O&O-groeipad op het niveau van de regeerperiode 2014-2019
- Verhoog het maximaal toegelaten overheadpercentage voor competitief verworven onderzoeksprojecten via de 2de en 3de geldstroom van 10 naar 17%

Budget - 2

- Reserveer binnen het O&O-groeipad voldoende middelen voor niet-gericht onderzoek

Budget - 3

Aandeel van het niet-gericht onderzoek in de overheidsfinanciering voor O&O (bron: OESO)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nederland	67%	67%	69%	69%	71%	74%	76%	75%	
Zweden	67%	70%	68%	72%	72%	72%	71%	68%	
Denemarken	58%	60%	61%	59%	61%	59%	62%	59%	
Duitsland	55%	56%	57%	57%	57%	58%	57%	55%	
Europa	48%	49%	51%	51%	52%	52%	53%		
Finland	44%	45%	47%	48%	48%	53%	60%	62%	
Vlaanderen	41%	42%	45%	47%	45%	50%	50%	49%	45%
Noorwegen	45%	45%	45%	44%	44%	45%	46%	44%	

Budget - 4

- De aangekondigde hervorming van de duolegaten baart ons grote zorgen.
- Naast legaten en schenkingen bij leven vormt dit een unieke financieringsbron voor risicovol fundamenteel onderzoek (ca. 15 mio EUR jaarlijkse inkomsten voor de vijf universiteiten samen).

Boodschap 3

Kapitaliseer op onze bewezen excellentie en onderschrijf onze geïntegreerde internationaliseringsagenda

Internationalisering - 1

- Zonder inbedding in het internationale ecosysteem kunnen universiteiten niet functioneren en die internationalisering blijft toenemen:
 - Mobiliteit van studenten en docenten
 - Mondiale onderzoeksagenda's
 - Mega-onderzoeksinfrastructuren
 - Beschikbaarheid van internationale financiering
 - Capaciteitsopbouw in het Zuiden
 - War for talent
 - ...

Internationalisering - 2

- We scoren hoog op internationale indicatoren
 - Financiële return uit EU-programma's (2008-2018): +75%
 - Aantal internationale copublicaties per 10.000 inwoners (2007-2017): +112%
 - Internationale rankings:
 - 4 universiteiten in de Europese top 100 van de Reuters ranking van meest innovatieve universiteiten
 - 3 universiteiten in de top 200 van de Times Higher Education ranking
 - Europese universiteitsnetwerken: 3 universiteiten in de eerste 17 consortia

Internationalisering - 3

- Nood aan een geïntegreerd, regeringsbreed beleid dat ons toelaat onze excellentie internationaal optimaal uit te spelen en dus meerwaarde te creëren voor Vlaanderen
- Een greep uit de gevraagde maatregelen
 - EWI
 - Faciliteer kennismigratie voor onderzoekers en studenten uit niet-EER landen
 - Betrek ons bij het uittekenen van het economisch veiligheidsbeleid
 - Zorg voor cofinanciering van de Europese universiteitsnetwerken met Vlaamse deelnemers
 - Ga voor een ambitieus EU-budget voor Horizon Europe

Internationalisering - 4

- Onderwijs
 - Contingenteer het aandeel van de anderstalige bacheloropleidingen voor universiteiten en hogescholen
 - Geef blijvende aandacht aan financiering voor groeiende internationale studentenmobiliteit (Brains on the Move), complementair aan Erasmus+
- Buitenlands beleid
 - Beperk de negatieve effecten van Brexit op de academische samenwerking met het VK
 - Betrek ons actief bij de heroriëntering van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking
 - Breng de academische noden in kaart bij de uitbreiding van het Vlaams diplomatiek netwerk
 - Verrijk het internationale merkbeleid “Flemish Masters” met onze wetenschappers

Boodschap 4

U kan op ons rekenen als co-creator voor levenslang leren, meer studieduurefficiëntie en een intelligente rationalisatie van het opleidingsaanbod

Levenslang leren

- We dragen via voortgezette opleidingen al bij tot het aanbod aan levenslang leren, maar de ambitie moet veel hoger liggen
- Betrek ons bij de uittekening van het regeringsbeleid
- Investeer in pilootprojecten

Studieduurefficiëntie

- We onderschrijven de ambitie in het regeerakkoord
- We hanteren nu al een brede waaier aan (extern onvoldoende bekende) studievoortgangmaatregelen
- We engageren ons de niet-bindende verplichte ijkingsstoets maximaal uit te rollen onder voorwaarde van toereikende financiering voor wetenschappelijk verantwoorde methodologische onderbouwing en logistieke organisatie

Rationalisatie opleidingsaanbod

- We willen het goede voorbeeld geven inzake rationalisatie
- Rationalisatie moet op een intelligente wijze gebeuren en rekening houden met toekomstige strategische noden
- We vragen dat er niet geïnvesteerd wordt in bijkomende versnippering door de inrichting van professionele masteropleidingen

Boodschap 5

We zijn onmisbare partners voor een duurzamer Vlaanderen

Onze expertise is beschikbaar - 1

- Wist u dat wij tientallen onderzoeksprojecten in portefeuille hebben die ons kunnen helpen het hoofd te bieden aan de klimaatuitdagingen? Vaak zijn ze via fundamenteel onderzoeksgeld gefinancierd (BOF, FWO, Horizon 2020).
- We geven natuurlijk zelf het goede voorbeeld via een duurzaam reisbeleid en een maximale vergroening van onze campussen.

Onze expertise is beschikbaar - 2

- De beleidsnota's 2019-2024 bevatten heel wat bouwstenen voor een duurzaamheidsbeleid, zoals de moonshot "Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO₂-arm tegen 2050" en de ambities op het vlak van waterstoftechnologie, smart cities en de circulaire economie
- Laat onze expertise ook maximaal renderen bij de besteding van internationale klimaatfinanciering

Boodschap 6

We vragen dat Vlaanderen onze belangen mee verdedigt bij de federale regeringsonderhandelingen

Tussen haakjes – enkele boodschappen voor de federale regeringsvorming

- Bespaar niet verder op universitaire ontwikkelingsamenwerking en trek het budget op naar het niveau van 2014-2016 (34,9 mio EUR)
- Voorzie 17% overhead op federale onderzoeksprojecten
- Heb oog voor de specificiteit van het zelfstandig academisch personeel bij een eventuele pensioenhervorming
- Maak op geïntegreerde wijze werk van een aantrekkelijk klimaat voor buitenlandse onderzoekers en studenten

Boodschap 7

We werken graag mee aan een beter wederzijds begrip tussen politiek en academische praktijk

Tot uw dienst

- Maak gebruik van het *Science meets Parliament* programma van de Jonge Academie (kandideren kan tot 1 februari 2020)
- Maak kennis met de veelzijdigheid van ons onderzoek en bekijk de colleges van Universiteit van Vlaanderen
- Doe een beroep op ons, VLIR en universiteiten

www.vlir.be
twitter @VLIRnws
e-mail admin@vlir.be